

Gewijzigd exemplaar d.d. 11 oktober 2021

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
R. Haverkamp

begrotingsprogramma
1 Economische
Ontwikkeling

draagt bij aan Global Goal(s)

8 Eerlijk werk en economische groei

11 Duurzame steden en
gemeenschappen

17 Partnerschappen om doelstellingen
te bereiken

b en w-vergadering
18 mei 2021

agendapunt
7

bijlage(n) ter inzage
5

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
5 oktober 2021

agendapunt

raadsvergadering
19 oktober 2021

agendapunt

onderwerp
Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen.

INHOUD VOORSTEL

- Kennisnemen van het onderzoek naar de alternatieven voor de deelname aan Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN).
- **Instemmen met het continueren van de samenwerking met TVAN zoals in voorgaande jaren, te weten het beschikbaar stellen van € 60.000,00 voor de informatiefunctie (VVV) binnen de gemeente Rheden en voor promotie en marketing.**

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

De Actualiteitenrapportage 2021-2024 is opgesteld om betrokken te worden bij de besluitvorming over de programmabegroting om daarmee tot een meerjarig sluitend financieel perspectief te komen. Met deze rapportage is invulling gegeven aan de gemeenteraad om een zo actueel en reëel mogelijke begroting 2021 vast te kunnen stellen.

2 Wat is de aanleiding?

De fracties CDA, VVD, PvdA, D66 en ChristenUnie hebben gezamenlijk een motie 'Alternatieven concretiseren' ingediend (10 november 2020) en het college van burgemeester en wethouders opgedragen te bezien of er alternatieven zijn voor onze deelname aan het toeristisch-recreatief bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (hierna TVAN). De motie is ingediend tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2021 en de Actualiteitenrapportage (20.62). Er wordt daarin gezocht naar financiële middelen waarop kan worden bespaard voor volgende begrotingsrondes van de gemeente Rheden.

Hieronder de weergave uit de 'Actualiteitenrapportage 2021-2024', pagina 18:

D. Toerisme Met betrekking tot de doelen voor recreatie en toerisme subsidiëren wij onder meer het regionaal bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen. Wij willen nog eens kritisch bekijken of niet ook op een andere wijze dezelfde effecten kunnen worden behaald.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het bevorderen van toerisme en recreatie wordt gestimuleerd in het coalitieakkoord 'Rheden geeft energie' en de economische beleidsvisie 'Een actuele economische beleidsnota van en voor de gemeente Rheden'. Het masterplan Toerisme en Recreatie Velwezooom geeft eveneens veel aanknopingspunten voor de dienstverlening van TVAN.

4 Wat willen wij bereiken?

Met dit voorstel willen wij bereiken onze samenwerking met TVAN voort te kunnen zetten. Met TVAN worden vierjaarlijks afspraken met de gemeente gemaakt of wij de expertise via een subsidie kunnen afnemen. De subsidie is een bijdrage in de exploitatie- en uitvoeringskosten van TVAN. Hiervoor voeren zij gastheerschap uit (VVV's) en promotie- en marketingactiviteiten.

De gemeente Rheden werkt al sinds de oprichting in 2003 samen met het RBT KAN (Regionaal bureau voor toerisme Knooppunt Arnhem Nijmegen). Met het toevoegen van de Visit Veluwe is de naam veranderd naar TVAN. De samenwerking wordt veelal voor vier jaar aangegaan en dit jaar loopt er weer een overeenkomst af en moeten nieuwe afspraken gemaakt worden. Dit doen wij individueel als gemeente, maar ook in samenwerking met de Veluwezoomgemeenten Arnhem, Renkum, Wageningen, Rozendaal en Brummen. Ook via de Groene Metropoolregio kan er een overkoepelende afspraak gemaakt worden. Dat is afhankelijk of college en te zijner tijd gemeenteraad instemmen met het intekenen op de opgave Ontspannen regio.

Met het continueren van de samenwerking kunnen wij aan TVAN heldere opdrachten geven. Een van die opdrachten is het promoten van andere, nog onbekende, plekken in de gemeente Rheden die het bezoeken waard zijn. Dat maakt dat wij een betere spreiding krijgen van bezoekers en trachten wij deze minder of meer bewust naar het bezoekerscentrum en De Posbank te laten gaan. Daarvoor zetten wij promotie in van de zogenaamde beleavingsgebieden 'Veluwezoom/Gelders Arcadië' en 'Industriële Veluwe', het rivierklimaatpark etc. Daarnaast willen wij meer aandacht voor verblijfgasten die, zoals bekend, omzet en werkgelegenheid kunnen genereren voor de economie in de gemeente.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Het college van burgemeester en wethouders heeft TVAN gevraagd welke acties zij de afgelopen tijd hebben ondernomen voor de gemeente Rheden en de Veluwezoom. In de bijgevoegde rapportage (bijlage 1) krijgen de raadsleden een beter beeld van de projecten en producten in de afgelopen tijd. Ter informatie heeft TVAN voor de raadsleden een raadsbrief samengesteld (bijlage 2), waarin zij aangeven dat de focus nu niet ligt op zoveel mogelijk bezoekers te trekken naar de regio, de gemeente, maar juist de balans te zoeken voor natuur, inwoner, bezoeker en ondernemer.

Afgesproken is de alternatieven in beeld te brengen bij een mogelijke beëindiging van de samenwerking met TVAN. Hieronder beschrijven wij vier alternatieve scenario's en de consequenties. Scenario 5 gaat over het continueren van de samenwerking met TVAN.

Scenario 1: wij stoppen met TVAN

Wij verbreken de samenwerking met TVAN vanaf 2023.

Dit betekent dat wij geen gebruik meer kunnen maken van hun diensten, te weten promotie en marketing én gastheerschap.

Het argument voor is dat wij daarmee een jaarlijkse besparing hebben van € 60.000,00.

Consequentie

- **De promotie van de gemeente Rheden, het aanbod vanuit de ondernemers voor bezoekers wordt niet verder verspreid naar de omgeving en daarbuiten.**
- **De VVV post in het bezoekerscentrum en de infoposten in de dorpen verdwijnen. Informatie- en promotiemateriaal worden niet meer verspreid.**
- **Gasten kunnen fysiek niet terecht voor informatie over de gemeente en de regio.**
- **Het bereik van acties die ondernemers zelf opzetten is zeer beperkt en vooral lokaal. De individuele websites van de ondernemers worden alleen gevonden door de bekenden met het bedrijf.**
- **Het inkopen van promotionele diensten gebeurt zonder samenhang in de regio.**
- **De horeca en de grote bedrijven zoals De Spelerij, Vakantiepark De Jutberg en het RIQQ (programmering Pinkenberg-theater) zijn afhankelijk van 'mensen van buiten'. Er is veel horeca in de gemeente Rheden en dat heeft te maken met het aantal gasten dat ons een dag of langer bezoekt.**

- Een aantal ondernemers is zelf partner in TVAN en betaalt een pakket voor de dienstverlening. Echter, dit is per bedrijf.
- Ondernemers in de sector hebben veel baat bij de gemeente brede samenwerking met TVAN. Zij zien de bijdrage van de gemeente als ruggensteun in hun bedrijfsvoering.
- De site veluwezoom.nl gaat weer terug naar het Toeristisch Platform Zuidoost Veluwezoom, maar onderhoud en bereik verliezen dan aan kracht.
- De Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom stopt met de activiteiten, omdat de steun vanuit TVAN gaat ontbreken.

Scenario 2: Een nieuwe partner

Wij gaan een samenwerking aan met een andere, commerciële instelling vanaf 2023. Dit betekent geen oplossing voor het budget dat nodig is om de begrote bedragen voor deelname aan TVAN te verminderen in de gemeentelijke begroting.

Consequentie

In de praktijk betekent het verstrekken van een opdracht aan een marketing-organisatie een veelvoudige uitgave van de 30K euro die nodig is voor promotie. Daarnaast kost het starten van een nieuwe samenwerking tijd. De kennis over het aanbod binnen de gemeente Rheden en de regio, is niet aanwezig en moet opgebouwd worden. Als voorbeeld: men moet uitvinden waarom mensen uit het noorden of de Randstad naar de gemeente Rheden komen, wat ze daar zoeken. Voor de opvang van het gastheerschap is geen alternatief.

Scenario 3: de Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom

Wij laten de promotie van het toeristisch-recreatief aanbod in de gemeente Rheden over aan de vrijwilligers in de Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom. Deze stichting is via een partner, het Toeristisch Platform Zuidoost Veluwezoom, eveneens deelnemer in TVAN en staat een minimaal deel van de inkomsten uit lidmaatschap af aan TVAN. De aangesloten leden (ca. 80) krijgen hiervoor naar rato ondersteuning. De stichting kan de eigen kanalen en die van hun partners gebruiken, maar moeten daarnaast marketingproducten inkopen. Met de gemeentelijke subsidie die nu nog naar de stichting gaat werkt men aan uitbreiding of versteviging van het toeristisch-recreatief aanbod en de organisatie. Promotie en marketing van dat aanbod en het inrichten van gastheerschaplocaties horen daar niet bij.

Consequentie

- Er is geen structurele organisatie aanwezig. Bestuur en andere vrijwilligers hebben de kennis, maar die kennis verdwijnt zodra men besluit uit te treden of te stoppen met de (vrijwillige) werkzaamheden.
- Er is geen budget voor promotie en marketing van het aanbod in de gemeente. De subsidieregeling die de gemeente heeft getroffen met de stichting loopt in 2023 af. De stichting moet dan zichzelf financieel bedruipen.
- Een overkoepelend netwerk waarmee geschakeld kan worden is niet aanwezig.
- In de huidige vorm kijkt het bestuur of het zinvol is met de stichting door te gaan of hun tijd aan andere zaken te besteden.

Scenario 4: Alleen gastheer

Wij nemen alleen het gastheerschap af van TVAN. Wij maken dan gebruik van de VVV-agentschap in het bezoekerscentrum in Rheden en de infoposten in de dorpen. Dat betekent een bijdrage van circa € 30.000,00 op jaarbasis. Het moet worden nagevraagd bij TVAN of dit überhaupt mogelijk is.

Consequentie

De VVV posten ontvangen bezoekers aan de gemeente Rheden en kunnen informatie uit de regio blijven verstrekken. De ondernemers in de gemeente Rheden zelf moeten zorgen dat hun informatie in de schappen van de VVV's mag komen te liggen. Creëren van het materiaal en het distribueren daarvan blijft hun eigen verantwoordelijkheid. De verbinding en afstemming tussen lokaal, regionaal en landelijk gaat verloren.

Scenario 5

Met een -naar verhouding- beperkte bijdrage van gemeenten en andere (commerciële) partners in het Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen krijgen wij veel aandacht in sociale en geprinte media e.a. TVAN behartigt de belangen van velen in onze gemeente. Dat doet TVAN centraal, maar ook door inzet van een accountmanager voor de gemeente. Tevens is deze accountmanager adviseur van de Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom en zorgt ervoor dat initiatieven van onze ondernemers verder worden gebracht in de regio Arnhem Nijmegen en de Veluwe, de provincie Gelderland en nationaal.

De feiten om samenwerking te continueren met TVAN:

- Door professionele marketing en promotie krijgen bezoekers meer informatie over de POI's (points of interest) in de gemeente. Deze aandacht moet de bezoekers afleiden van het Nationaal Park Veluwezoom en dan met name van de Posbank en het bezoekerscentrum. Zie ook de bijlage van De Gelderlander 'Weer Posbank? Kies eens een andere route'. Zaken die voortvloeien uit het Masterplan Veluwezoom Rheden Rozendaal kunnen door TVAN onder het voetlicht worden gebracht bij de doelgroepen.
- De middelen en kennis die TVAN in de loop der tijd heeft vergaard over toerisme en recreatie, bestemmingsmanagement en gastheerschap (VVV), zijn veel waard.
- TVAN heeft specialisten, beroepskrachten, in dienst op het gebied van marketing, ict, data-analyses etc. die kunnen zorgen voor een goede sturing van bezoekers.
- TVAN heeft blijvend aandacht voor ontwikkelingen en trends in de toeristisch-recreatieve branche en voor nieuwe doelgroepen.
- De provincie Gelderland ondersteunt TVAN financieel, waardoor het resultaat van de inspanningen enorm geplust wordt.
- Juist de ondernemers in het midden en kleinbedrijf, denk aan de horeca en B&B, hebben baat bij TVAN. De marges in die categorie zijn klein en derhalve niet voldoende om zelf hun promotie en marketing op te zetten. De opbrengst is hoog.
- Door de samenwerking met TVAN liften gemeente en ondernemers ook mee op dochteronderneming Visit Veluwe, die in de Veluwe actief is. Ook andere overkoepelende netwerken worden benaderd, zoals NBTC en Holland.com.
- De regionale, nationale en internationale markten worden door TVAN bereikt, doordat zij een groot netwerk hebben opgebouwd.
- TVAN geeft regionale magazines uit in meerdere talen, evenals de toeristische informatie (website, social media) die in meerdere talen te lezen valt.

Met de toerist in het achterhoofd is ook e-learning voor ondernemer en werknemer beschikbaar, evenals workshops op diverse onderwerpen.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Scenario 1: Vanuit wetgeving wordt beschreven dat 'de redelijke termijn gaat lopen op het moment dat duidelijk en schriftelijk is aangekondigd dat een volgende aanvraag geheel of gedeeltelijk geweigerd zal worden. Deze aankondiging is een beschikking die vatbaar is voor bezwaar en beroep...'. Dat betekent dat pas in 2025 geprofiteerd kan worden van winst voor de begroting. De komende jaren vermindert de dienstverlening door TVAN.

Scenario 2: Voor het inhuren van een andere commerciële partner om het aanbod in de gemeente Rheden te promoten is minimaal € 60.000,00 nodig. Daarvoor krijg je 1 fte, een uitvoeringsdocument en de inkoop van enkele middelen.

Scenario 3: In 2022 ontvangt de stichting op verzoek waarschijnlijk een bedrag van € 10.000,00 en in 2023 is het einde van de subsidiëring van de gemeente. Dat betekent dat er geen budget is voor de organisatie van de stichting en zeker geen kosten voor promotie en marketing.

Scenario 4: Als de bijdrage voor promotie en marketing wordt afgebouwd naar 0 euro dan blijft de jaarlijkse bijdrage een bedrag per inwoner voor gastheerschap. Voor 2021 betreft dit ongeveer € 30K.

Scenario 5: Jaarlijks heft TVAN per gemeente een bedrag per inwoner om de samenwerking uit te voeren. Dit is voor 2021 ongeveer € 60.000,00.

Als besloten wordt tot beëindiging van de samenwerking wordt dit bedrag na geleidelijke afbouw minder.

Licentie VVV: om alleen het merk VVV/I te mogen voeren is het basisbedrag € 3.000,00 per jaar.

7 Wat zijn de risico's?

Financieel: Als besloten wordt geen diensten meer af te nemen van TVAN moeten wij een redelijke termijn in acht nemen. In drie jaar tijd gaan wij de subsidie dan afbouwen. Vraag hierbij is of wij de twee onderdelen (gastheerschap en promotie) kunnen splitsen of niet. Er blijft in drie jaar tijd een bedrag noodzakelijk voor TVAN op de begroting. In 2019 waren de inkomsten uit toeristenbelasting € 190.000,00. Het is onduidelijk of deze inkomsten gelijk blijven als de promotie via TVAN wordt beëindigd. Met de aftrek van 60K euro blijft op basis van 2019 nog een restant voor de begroting ter hoogte van € 130.000,00.

Juridisch: Zie hiervoor paragraaf 6, scenario 1. Vanuit wetgeving moet een redelijke termijn gevolgd worden om het einde van de samenwerking af te wikkelen.

Resultaat en proces: Deze zijn onzeker. Als er geen budget beschikbaar gesteld wordt om bijvoorbeeld de maatregelen te promoten die vanuit het Masterplan Veluwezoom Rheden Rozendaal komen, zijn wij afhankelijk van onze eigen website, facebook en de zaken die de digitale en geprinte media oppakken. Wij moeten meer capaciteit vragen van de medewerkers communicatie (sociale media) en van het bestuur en partners van de stichting.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Er zijn gesprekken gevoerd met een ondernemer, de directeur van RIQQ en de voorzitter van het Toeristisch Platform Zuidoost Veluwezoom en Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom. Zij geven aan:

- deelname aan TVAN van groot belang te achten. De kosten voor de gemeente wegen niet op tegen de resultaten die geboekt (kunnen) worden voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Ook voor het verder brengen van de opbrengsten van het Masterplan Veluwezoom Rheden Rozendaal is deelname belangrijk;
- de steun door de gemeente Rheden aan de branche door deelname aan TVAN als zeer nuttig en prettig te ervaren. Samen staat de branche sterker;
- dat de toeristisch-recreatieve sector goed is voor 5,6% (bron PWE 2019) van de werkgelegenheid in de gemeente Rheden. Dat is een mooi aandeel en dat verdient inzet van een ieder, ondernemer en gemeente, om dat te behouden. Zowel voor de beroepsbevolking van de gemeente als voor het plezier (beleving) voor de inwoner;
- dat het voortbestaan en nut van de Stichting Toerisme en Recreatie Veluwezoom onzeker wordt zonder TVAN op de achtergrond; als adviseur en voor het verder brengen van producten.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Bij een positief besluit op dit voorstel worden de onderhandelingen gestart met TVAN om de resultaten van ons partnerschap zichtbaar te maken. Bij een negatief besluit ontvangt TVAN een brief waarin het einde van de samenwerking wordt aangekondigd en vermelden wij de afbouwregeling die wij in acht moeten nemen.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Bij een positief besluit evalueren wij jaarlijks de samenwerking en stellen wij nieuwe acties op.

De Steeg, 18 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.